

Kamenný brúsik

Marcovým predmetom mesiaca je kamenný brúsik (oslička). Bol vyhotovený pravdepodobne z fylitickej bridlice sivej farby. Má nepravidelný oválny tvar. Horná časť brúsika je polkruhovito vykrojená, dolná je šikmo zrezaná. Najväčšiu šírku predmet dosahuje v dolnej tretine. Pod okrajom brúsika sa nachádza vyvrtaný kruhovitý otvor, ktorý mohol slúžiť na prevlečenie šnúrky alebo koženého pásika, pomocou ktorého ho vedeli pripevniť na opasok. Vyskytujú sa aj prípady, kedy tvarovo podobný kamenný predmet sa nosil na krku ako amulet. Na jeho spodnej strane sú viditeľné stopy po používaní. Dĺžka brúsika je 6,7 cm, jeho šírka sa pohybuje medzi 1,6 až 3,4 cm. Priemer vyvrtaného otvoru je 0,3 cm.

Kamenné brúsičky sa používali na brúsenie prevažne poľnohospodárskych nástrojov (kosa, kosák, rýľ, motyka) ako aj nožov, sekier, sekáčov a pod.. Sú bežnými nálezmi v sídliskových objektoch na archeologických lokalitách od praveku až po 20. stor. Menej často sa vyskytujú v hrobách. Vyrábali ich kamenári a surovinu na ich výrobu získavali zberom vhodných kameňov v riečnych štrkových nánosoch v blízkom okolí svojho sídliska. Ďalšou surovinou, z ktorej brúsičky vyrábali, bol ryolit, andezit a svor.

Kamenný brúsik sa našiel na lokalite Ondrochov II. Ležal vedľa ľavej ruky mŕtveho v mužskom hrobe 8/57. Okrem brúsika sa v hrobe nachádzalo aj kostené obloženie tulca, hrot šípu, železný nit, pracka, nôž a neidentifikovateľné železné zlomky. Do archeologickej zbierky Múzea Jána Thaina v Nových Zámkoch sa tento predmet dostal ako deponát z Archeologického ústavu SAV v Nitre. Zbierkový predmet môžeme rámcovo datovať do 9. – 10. storočia.